

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Warszawa, dnia 2.10. 2012 r.

Michał Kięsznia

Wytyczne Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie wprowadzania zmian do bazy danych obszarów Natura 2000

Krajowa procedura zatwierdzania listy obszarów Natura 2000

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska przygotowuje projekt listy proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, zwanej dalej „listą”. Projekt listy wymaga zasięgnięcia opinii właściwych miejscowo rad gmin, przy czym niezłożenie opinii w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu uznaje się za brak uwag.

Po zakończeniu procesu opiniowania i konsultacji społecznych proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska przedkłada projekt listy do uzgodnień wewnątrzresortowych, czyli uzgodnień ze wszystkimi komórkami organizacyjnymi Ministerstwa Środowiska oraz jednostkami podległymi Ministrowi Środowiska. Po zatwierdzeniu przez Kierownictwo Resortu projektu listy, Minister Środowiska przekazuje ją do uzgodnień międzyresortowych, czyli projekt listy musi być uzgodniony ze wszystkimi resortami podległymi Prezesowi Rady Ministrów. Dopiero tak uzgodniony i podpisany przez Ministra Środowiska materiał przekazywany jest na posiedzenie Rady Ministrów, w celu otrzymania zgody na przekazanie *Listy proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty* do Komisji Europejskiej.

Rada Ministrów, na posiedzeniu, akceptuje przedłożony przez Ministra Środowiska projekt listy poprzez zapis protokolarny. Protokół z posiedzenia Rady Ministrów jest akceptowany przez Sekretarza Rady Ministrów, a następnie przedkładany przez niego do podpisu Prezesowi Rady Ministrów.

Po uzyskaniu zgody Rady Ministrów Minister Środowiska przekazuje *Listę proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty* do Komisji Europejskiej, a

dokładnie — do Dyrekcji Generalnej Środowisko. Przekazanie listy następuje bezpośrednio, poprzez łącza internetowe, w wersji elektronicznej (jako integralna część bazy opisowej i danych przestrzennych) do Centralnego Repozytorium Danych Europejskiej Agencji Środowiska oraz drogą oficjalną, poprzez Stałe Przedstawicielstwo Rzeczypospolitej Polskiej przy Unii Europejskiej w Brukseli. Należy zaznaczyć, że baza opisowa wraz z danymi przestrzennymi przekazywana każdorazowo komisji Europejskiej obejmuje zawsze najbardziej aktualne informacje o obszarach sieci Natura 2000.

Przekazana lista, po pozytywnym przejściu unijnych procedur, jest następnie zatwierdzana w drodze decyzji Komisji Europejskiej, publikowanej w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Tło europejskie

Sieć Natura 2000 to sieć obszarów chronionych, na którą składają się obszary siedliskowe — specjalne obszary ochrony i obszary mające znaczenie dla Wspólnoty oraz obszary ptasie — obszary specjalnej ochrony. Krajowe dokumentacje przyrodnicze dotyczące obszarów Natura 2000, na które składają się ustandaryzowane informacje dostarczane przez poszczególne państwa członkowskie, tworzą bazę danych sieci na terenie Unii Europejskiej, która powinna być systematycznie aktualizowana tj. nie rzadziej niż co 6 lat.

Bazę danych może przekazać wyłącznie państwo członkowskie — poprzez odpowiedni organ administracji rządowej.

Co musi zawierać oficjalnie przekazywana do Komisji Europejskiej (KE) krajowa baza danych?

Każdorazowo oficjalnie przekazana do Komisji Europejskiej baza danych, która zawsze obejmuje obszary ptasie i siedliskowe, musi składać się z trzech części:

- 1) bazy danych opisowych zawierającej informację o standardowych formularzach danych (SDF) dla wszystkich obszarów [proponowane obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (pOZW), obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW), specjalne obszary ochrony (SOO) i obszary specjalnej ochrony (OSO)] w formie elektronicznej (pliki XML),
- 2) danych przestrzennych w postaci plików graficznych wektorowych systemów informacji przestrzennej (GIS), stanowiących odwzorowanie granic obszarów (format ESRI Shapefile),
- 3) dodatkowych informacji z wyczerpującymi uzasadnieniem wprowadzonych zmian, jeżeli takie miały miejsce.

Ramy czasowe przekazywania bazy danych do Komisji Europejskiej

Komisja Europejska określiła harmonogram przekazywania przez państwa członkowskie baz danych obszarów Natura 2000. Według tego harmonogramu bazy danych, dostarczone przed dniem 1 października danego roku, będą dalej procedowane i brane pod uwagę przy wydawaniu decyzji Komisji Europejskiej, na ogół w kolejnym roku kalendarzowym. Taki harmonogram corocznego przekazywania baz danych będzie obowiązywał do 2015 r. ze względu na niezakończony proces wyznaczania sieci obszarów Natura 2000 w wielu krajach.

Przykład: baza danych przekazana w 2012 r. byłaby uwzględniona w decyzji Komisji Europejskiej dopiero pod koniec 2013 r.

Tab. 1 Harmonogram Komisji Europejskiej terminów przekazywania bazy Natura 2000 przez państwa członkowskie i ich akceptacji przez Komisję Europejską

Termin aktualizacji decyzji KE	Grudzień 2013r. (7. aktualizacja)	Grudzień 2014r. (8. aktualizacja)	Grudzień 2015r. (9. aktualizacja)	Grudzień 2016r. (10. aktualizacja)	Grudzień 2019r. (11. aktualizacja)
Termin złożenie bazy Natura 2000 do KE	do 30 .IX.2012r.	do 30.IX. 2013r.	do 30.IX. 2014r.	do.30.IX. 2015r.	do30.IX. 2018r.

Należy zauważyć, że począwszy od 2016 r. Komisja Europejska przewiduje wydłużenie interwałów czasowych między kolejnymi decyzjami do 3 lat. Oznacza to, że jakiegokolwiek zmiany w bazie przekazanej do Komisji Europejskiej po 1 października 2015 r., zostaną zaakceptowane w drodze decyzji dopiero w 2019 r.

W praktyce oznacza to, że nowy obszar siedliskowy, np. utworzony w 2016 r., zachowa przez trzy lata status proponowanego obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty, jeśli znajdzie się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) ze wszystkimi tego prawnymi konsekwencjami. Ponadto do momentu uzyskania akceptacji Komisji Europejskiej obszar ten nie może zostać wyznaczony w drodze rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Takie same reguły obowiązują w przypadku korekty granicy obszaru „in plus” i „in minus”. W przypadku korekty „in plus”, proponowane powiększenie powinno, do czasu jego zatwierdzenia w drodze decyzji Komisji Europejskiej, być traktowane w procedurach ocen oddziaływania na obszar Natura 2000 jako potencjalna część obszaru. Natomiast w przypadku korekty granicy obszaru „in minus”, do momentu zatwierdzenia listy przez Komisję Europejską korekta ta nie będzie odzwierciedlona w prawie europejskim, zatem wszystkie oceny oddziaływania na

obszary Natura 2000 oraz plany zarządzania obszarami muszą się odnosić do prawnie obowiązujących granic, czyli sprzed korekty granicy zaproponowanej przez państwo członkowskie.

Jednak Komisja Europejska jest otwarta na potrzeby państw członkowskich w zakresie zarządzania siecią Natura 2000 i jeżeli zaistnieje taka potrzeba, np. zgłoszona zostanie duża liczba obszarów, które wymagają korekt, nie wyklucza uruchomienia dodatkowych terminów akceptacji przekazanych do aktualizacji baz danych.

Zmiany w obszarach mających znaczenie dla Wspólnoty dopuszczane przez Komisję Europejską.

Kategorie wprowadzanych zmian w obszarach Natura 2000:

- 1) korekta przebiegu granicy (powiększenie/pomniejszenie) tj. np. likwidacja błędów (np. błędy rysownicze, przedmiot ochrony poza granicami, przedmiot ochrony nie występował na danym terenie) lub nowe dane przyrodnicze,
- 2) zmiana w SDF — usunięcie błędów lub nowe dane przyrodnicze,
- 3) likwidacja obszaru np. w efekcie korekty błędu naukowego, trwałego zaniku przedmiotów ochrony lub obniżenie ich rangi.

Korekta przebiegu granicy

W celu zaakceptowania przez KE przekazanych przez państwo członkowskie zmian w przebiegu granicy obszaru siedliskowego „in minus” państwo musi wykazać, że zmiany te wynikały z:

- 1) tzw. „pierwotnego błędu naukowego”, czyli, że przedmiot ochrony nie znajdował się na terenie włączonym do granic obszaru już w momencie jego wyznaczenia, albo błędnie zinterpretowano dane naukowe klasyfikujące przedmioty ochrony oraz że ten przedmiot ochrony nie jest funkcjonalnie powiązany z terenem wskazywanym do wyłączenia z obszaru;
- 2) zanikiem przedmiotu ochrony w terenie wskazywanym do wyłączenia z granic obszaru w wyniku zmian związanych z naturalnymi procesami, którym nie dało się zapobiec.

W obu przypadkach zmiany przebiegu granicy obszaru należy uzasadnić przedstawiając Komisji Europejskiej przyrodnicze dane naukowe wysokiej jakości potwierdzające słuszność ich wprowadzenia. Dane te powinny być poparte dokumentacją fotograficzną lub odpowiednimi opiniami ekspertów. Biorąc pod uwagę sposób wyznaczenia wielu obszarów bazujący na danych archiwalnych przyjęto, że prace związane z opracowaniem planów zadań ochronnych i planów ochrony prowadzą do weryfikacji informacji przyrodniczej i uzyskania takich dowodów (przy założeniu, że prace te zostały wykonane rzetelnie, zgodnie z wytycznymi i właściwą metodyką). Należy pamiętać, iż wprowadzanie w obszarach korekt granic „in minus” jest możliwe jedynie w przypadku, kiedy nie będą miały one negatywnego

wpływu na cel i przedmiot ochrony tego obszaru, w tym na integralność obszaru (powiązania funkcjonalne w obrębie obszaru istotne dla przedmiotów ochrony). Takie podejście do przeprowadzania korekty granic obszarów jest zgodne ze stanowiskiem Komisji Europejskiej, z którego wynika, że jedynym kryterium brany pod uwagę podczas wyznaczania i wprowadzania zmian w przebiegu granicy obszarów Natura 2000 jest kryterium naukowe, a przyczyny społeczno-ekonomiczne przedstawiane przez zainteresowane strony nie mogą być podstawą do zmiany ich granic. Stanowisko Komisji Europejskiej w tej kwestii jest poparte orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (np. orzeczenie TSWE z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie C-3/96/Komisja WE p. Holandii, Zb. Orz. Z 1998 r. str. I-03031, pkt 70).

W przypadku wprowadzania przez państwo członkowskie zmian w przebiegu granicy obszaru w wyniku usuwania błędów rysowniczych ujawnionych w efekcie uszczegółowienia skali (tj. związanych z odwzorowaniem granic obszaru na dokładniejszym podkładzie niż ten, na którym pierwotnie granice obszaru były wyznaczane, a jednocześnie zmiana ta nie ma negatywnego wpływu na cel i przedmiot ochrony tego obszaru), wystarczy przekazać Komisji Europejskiej wyjaśnienie aspektów technicznych wprowadzenia tej korekty — państwo członkowskie musi opisać zaistniałą sytuację, podając odpowiednie, wyczerpujące wyjaśnienie zaistniałego problemu, przedstawiając metodykę przeprowadzenia korekty. Należy jednak pamiętać, że stwierdzenie błędu rysowniczego nie zwalnia wnioskującego organu od analizy, czy zmniejszenie granic obszaru nie będzie miało negatywnego wpływu na przedmioty ochrony tego obszaru ze względu na zaburzenie jego integralności.

Przykład:

Ze standardowego formularza danych dla obszaru X wynika, że obszar znajduje się w granicach województwa Y.

Po analizie danych wektorowych zawierających geometrię obszaru stwierdzono, że kilka działek ewidencyjnych lub fragmenty działek ewidencyjnych zlokalizowanych na terenie obszaru Natura 2000 znajdują się również na terenie województwa Z. Zaistniała sytuacja wynika najprawdopodobniej z błędów rysowniczych, bądź niedokładności podkładów, na których granice były pierwotnie rysowane.

W opisywanej sytuacji, najlepiej aby to regionalny dyrektor ochrony środowiska z województwa Y, w porozumieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska z województwa Z, złożył jak najwcześniej po wykryciu błędu wnioski do GDOŚ (wraz z uzasadnieniem/wyjaśnieniem/danymi) o wprowadzenie niezbędnych zmian w przebiegu granicy. Należy podkreślić, że najlepiej aby przesłanie wniosku nastąpiło przed rozpoczęciem prac nad planem zadań ochronnych, a korekta granicy została wysłana do Komisji Europejskiej przed 1 października danego roku. Dopiero po przekazaniu bazy do

Komisji Europejskiej i jej akceptacji w drodze decyzji regionalny dyrektor ochrony środowiska może ustanowić w drodze zarządzenia plan zadań ochronnych w zmienionych granicach. W innym przypadku, kiedy nie ma czasu na przeprowadzenie korekty granicy przed ustanowieniem planu zadań ochronnych, wnioski o jej wprowadzenie powinny wynikać z zaleceń dokumentacji planu.

W obszarach Natura 2000 dopuszczalne są również zmiany „in plus”, czyli powiększenie granic obszaru, dodanie przedmiotów ochrony lub zmiana ich klasyfikacji na wyższą. Wprowadzanie tego typu zmian również powinno zostać uzasadnione i poparte aktualnymi dowodami naukowymi – zgodnie z zasadą obowiązywania wyłącznie kryterium przyrodniczego podczas wyznaczania obszarów Natura 2000.

W przypadku dodania przedmiotu ochrony, do wniosku skierowanego do GDOŚ powinny być dołączone dane umożliwiające wpisanie go do standardowego formularza danych (SDF) — w szczególności uzasadnienie ocen przyznanych poszczególnym przedmiotom ochrony (patrz punkt 4.2 *Instrukcji wypełniania SDF*). Takie dane przyrodnicze z podaniem źródła ich pochodzenia (wyniki inwentaryzacji przyrodniczych czy monitoringu przyrodniczego) oraz opisem metodyki ich pozyskania winny być dołączone do wniosku.

Zmiany w SDF

Wprowadzanie zmian do danych w SDF, zwłaszcza polegającej na dodaniu lub wyłączeniu przedmiotu ochrony lub zmianie klasyfikacji /oceny reprezentatywności i stanu zachowania przedmiotu ochrony, w tym na ocenę „D”, jest możliwa. Wymaga jednak uzasadnienia i notyfikacji Komisji Europejskiej. Zgodnie z art. 9 Dyrektywy siedliskowej i zasadami przyjętymi przez Komitet Siedliskowy – SDF obszaru Natura 2000 ma podlegać aktualizacji co najmniej co 6 lat w związku z postępem rozpoznania i wynikami monitoringu przyrodniczego. Wprowadzanie korekt od SDF może się odbywać na bieżąco. Jednakże w przypadku zmian in minus proponowanych do SDF obszarów specjalnej ochrony ptaków Komisja Europejska powinna być informowana odpowiednio wcześniej i jeśli nie wyrazi sprzeciwu (milcząca zgoda bądź wyrazi ją na piśmie), wprowadzamy zmiany do SDF. Zatwierdzanie zmian w SDF specjalnych obszarów ochrony siedlisk bądź obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty jest powiązanie z procedurą aktualizacji decyzji w odniesieniu do bazy danych Natura 2000 zgodnie z przedstawionym w tabeli 1 terminarzem. Wprowadzone zmiany do bazy obszarów wraz z uzasadnieniem przesyłamy do Komisji Europejskiej do 30 września (zmiana SDF w odmienieniu przedmiotów ochrony nie wymagają decyzji RM) i czekamy na decyzję zatwierdzającą proponowane zmiany.

Przesłankami do dodania przedmiotów ochrony mogą być nowe dane naukowe uzyskane w wyniku:

- objęcia danego obszaru Natura 2000 monitoringiem przyrodniczym;

- wykonania badań terenowych na potrzeby PZO lub PO,
- uzyskanie wiedzy o występowaniu nowych siedlisk i gatunków, bądź braku przedmiotów ochrony, z innych powodów niż monitoring i planowanie ochrony (np. prowadzenie badań naukowych, wykonywanie inwentaryzacji przyrodniczej na potrzeby raportu ooś, realizacja projektu LIFE).

Zmiany „in plus” lub „in minus” pomiędzy ocenami A, B, C przedmiotów ochrony będą konsekwencją uzyskania nowego rozpoznania podczas tworzenia planów zadań ochronnych lub planów ochrony i następnie monitoringu zaplanowanego w ramach tych planów.

Uzasadnienie zmiany w SDF polegające na wykreśleniu przedmiotu ochrony lub zmiana jego znaczenia na „D” (co jest również równoznaczne z wykluczeniem go z listy przedmiotów ochrony danego obszaru) jest jedynie możliwe jeśli jego wpisanie do SDF było wynikiem pierwotnego błędu naukowego lub uzyskania wiedzy o jego zaniku z przyczyn naturalnych, którym nie można było przeciwdziałać. Nie jest więc możliwe wykreślenie przedmiotu ochrony z powodu nie podjęcia odpowiednich działań ochronnych lub z przyczyn społeczno-gospodarczych. Zmiany „in minus” do SDF muszą być dobrze uzasadnione i naukowo udokumentowane.

Likwidacja obszaru

Wykreślenie obszaru Natura 2000 z bazy danych jest możliwe, jeśli zostanie niezbicie udowodnione, że jest to wynikiem błędu naukowego albo skutkiem trwałego zaniku przedmiotów ochrony lub obniżeniem ich rangi z przyczyn naturalnych stwierdzonych w wyniku monitoringu i nadzoru. Likwidacja obszaru wymaga zgody (obszary specjalnej ochrony ptaków) lub decyzji Komisji Europejskiej (obszary mające znaczenie dla Wspólnoty, specjalne obszary ochrony siedlisk). Obowiązuje tu taka sama procedura jak w przypadku zmiany granic obszaru Natura 2000. Zgoda Komisji Europejskiej jest warunkiem uruchomienia procedury uchylającej w drodze rozporządzenia rozporządzenie ustanawiające dany obszar.

PROCEDURA WPROWADZANIA ZMIAN DO BAZY

Struktura przekazywania zmian

Przy dość skomplikowanych procedurach akceptacji bazy przez Komisję Europejską istnieje konieczność usystematyzowania procesu wprowadzania zmian do bazy krajowej.

Wniosek o zmianę dokumentacji obszaru — zarówno granic, jak i SDF — może zostać złożony przez każdego obywatela bądź instytucję. Jednakże w przypadku wyznaczonego obszaru Natura 2000, tylko sprawujący nadzór nad obszarem (właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska, dyrektor parku narodowego bądź dyrektor urzędu

morskiego) może wystąpić do GDOŚ z wnioskiem o ich wprowadzenie. Jeśli zaistnieje taka potrzeba GDOŚ przekazuje wniosek dyrektora PN do rozpatrzenia właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska, ponieważ zgodnie z art. 32 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody to regionalny dyrektor ochrony środowiska koordynuje funkcjonowanie obszarów Natura 2000 na obszarze swojego działania. Wskazana jest współpraca w tym zakresie dyrektora PN i regionalnego dyrektora ochrony środowiska w zakresie wprowadzania zmian do obszaru, którego część stanowi park narodowy.

Każdy wniosek o wprowadzenie zmiany w obszarze zarówno w przebiegu jego granicy, jak i SDF powinien mieć nie budzące wątpliwości uzasadnienie merytoryczne. Ponadto, w przypadku propozycji zmiany granic, powinien być również dostarczony projekt SDF do korygowanego obszaru (korekty powierzchni obszaru, wiążą się na ogół z koniecznością dokonania zmian w opisach przedmiotów ochrony, jeżeli takie zachodzą w wyniku zmiany powierzchni).

Prośby obywateli bądź instytucji winny być składane do właściwych regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, dyrekcji parków narodowych lub dyrekcji urzędów morskich, celem analizy zasadności ich wprowadzenia. W przypadku gdy prośba zostanie uznana przez sprawującego nadzór nad obszarem za zasadną, powinna zostać przekazana przez ten organ do GDOŚ w formie wniosku wraz z załącznikami (wniosek o wprowadzenie zmian od wnioskodawcy oraz dokumentacja naukowa). Wzór wniosku stanowi załącznik do wytycznych (Zał. 1).

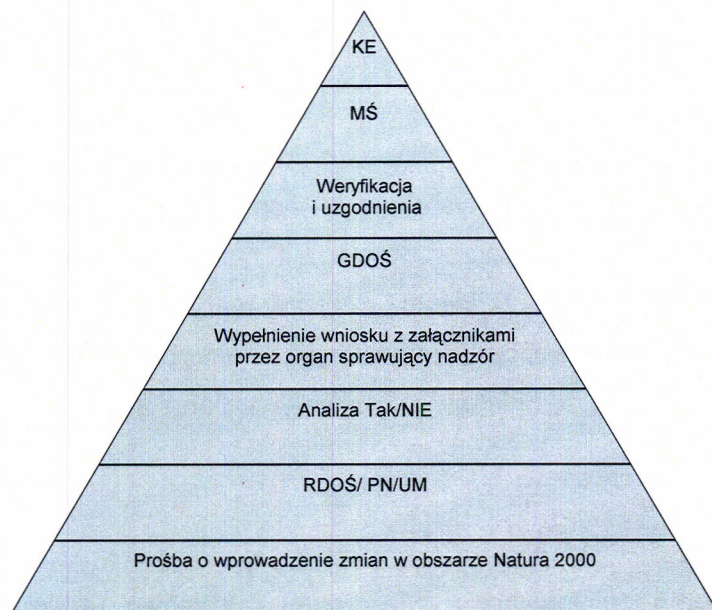
Zakłada się, że mogą zdarzyć się sytuacje, w których sprawujący nadzór nad obszarem będą musieli zasięgnąć opinii, co do zasadności zaproponowanych zmian. Opinie takie mogą być przygotowywane przez ekspertów naukowych, bądź też, co jest rekomendowane, przez regionalne rady ochrony przyrody, które stosownie do art. 95 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są organami opiniodawczo-doradczymi działającymi przy regionalnych dyrektorach ochrony środowiska. W przypadku konieczności zasięgnięcia opinii, powinna ona zostać dołączona do dokumentacji przesyłanej do GDOŚ.

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska analizuje nadesłaną dokumentację, dokonując ostatecznej weryfikacji. W przypadku gdy wymagane będzie opiniowanie wprowadzanych zmian z właściwymi miejscowo radami gmin, a także przeprowadzenie uzgodnień wewnątrz i międzyresortowych w celu uzyskania akceptacji Rady Ministrów, wszystkie te czynności będą wykonywane przez GDOŚ. Dotyczyć to będzie wprowadzania wszelkich zmian do przebiegu granic (Rys. 1).

Po akceptacji korekt przez Radę Ministrów baza danych zostanie przekazana do Komisji Europejskiej.

Rys. 1 Schemat procesu wprowadzania zmian w przebieg granic obszaru Natura 2000.

Terminy przekazywania propozycji korekt

Standardowy formularz danych („in plus”):

W przypadku propozycji uzupełnienia/zmian SDF „in plus” sprawujący nadzór nad obszarem przesyła wnioski o korekty do GDOŚ. GDOŚ dokonuje weryfikacji merytorycznej złożonych wniosków i raz w miesiącu (pierwszego dnia miesiąca) umieszcza zaktualizowane SDF na oficjalnej witrynie internetowej sieci Natura 2000 w Polsce (<http://natura2000.gdos.gov.pl>). GDOŚ wprowadza stosowne zmiany w bazie danych, a następnie przekazuje bazę danych do Komisji Europejskiej do dnia 30 września danego roku (wpisując się w harmonogram Komisji Europejskiej dot. przekazywania bazy danych). W przypadku dużej liczby wpływających wniosków, o kolejności wprowadzenia będzie decydować data wpływu do GDOŚ.

Wprawdzie etapem kończącym procedurę jest akceptacja w formie decyzji przez Komisję Europejską, lecz punktem odniesienia przy opracowaniu planów zadań ochronnych lub planów ochrony dla obszarów Natura 2000 jest aktualny SDF obszaru umieszczony na oficjalnej witrynie sieci obszarów Natura 2000.

Standardowy formularz danych („in minus”):

W przypadku propozycji zmian SDF „in minus” sprawujący nadzór nad obszarem przesyła wnioski o korekty do GDOŚ. GDOŚ dokonuje weryfikacji merytorycznej złożonych

wniosek, wprowadza zmiany i przekazuje bazę SDF zgodnie z harmonogramem do Komisji Europejskiej w celu uzyskania akceptacji. Po uzyskaniu akceptacji umieszcza zaktualizowane SDF na oficjalnej witrynie obszarów Natura 2000. W przypadku propozycji zmian SDF „in minus” w zarządzeniu ustanawiającym plan zadań ochronnych lub rozporządzeniu ustanawiającym plan ochrony wydawanym przed akceptacją zmian przez Komisję Europejską muszą być uwzględnione wszystkie przedmioty ochrony nawet jeżeli wiadomo, że fizycznie niektóre w obszarze nie występują lub ich występowanie powinno zostać określone jako nieznaczące. Wówczas przewidziane dla tych gatunków i siedlisk działania, zawarte w zarządzeniu lub rozporządzeniu, dotyczą weryfikacji przedmiotów ochrony co wiąże się z zebraniem dowodów i opracowaniem stosownego uzasadnienia do usunięcia gatunku lub siedliska z listy przedmiotów ochrony — zmiana oceny na D lub wykreślenie z SDF.

Granice obszarów

Ponieważ zmiany granic wymagają opiniowania z właściwymi miejscowo radami gmin ostateczny termin przekazania do GDOŚ wniosków o korekty granic obszarów upływa dnia 15 lutego danego roku.

Przez luty i marzec GDOŚ dokonuje weryfikacji wniosku złożonego przez sprawującego nadzór nad obszarem. Jeżeli weryfikacja potwierdzi zasadność przeprowadzenia korekty, od marca do maja danego roku GDOŚ dokonuje opiniowania zmian z właściwymi miejscowo radami gmin na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Jednocześnie z rozpoczęciem procesu opiniowania, na podstawie art. 27a ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, GDOŚ występuje do Komisji Europejskiej o wyrażenie zgody w odniesieniu do procedowanej zmiany dla obszary specjalnej ochrony ptaków. Zakłada się, że Komisja Europejska zajmie stanowisko w tej kwestii w ciągu 2 miesięcy. Rady gmin są jednocześnie informowane o rozmowach z Komisją. Jeżeli proponowana korekta nie zostanie zaakceptowana przez Komisję Europejską, dalsze procedowanie korekty granicy zostanie przerwane

Po etapie opiniowania z właściwymi radami gmin, skorygowane obszary będą podlegały uzgodnieniom wewnątrz i międzyresortowym w celu uzyskania akceptacji Rady Ministrów, a następnie zostaną przekazane do Komisji Europejskiej do dnia 30 września danego roku (wpisując się w harmonogram Komisji Europejskiej dot. przekazywania bazy danych). Etapem kończącym procedurę jest akceptacja Komisji Europejskiej w formie decyzji Komisji.

RELACJE MIĘDZY ZMIANAMI W OBSZARACH A PLANAMI ZADAŃ OCHRONNYCH/PLANAMI OCHRONY

Zgodnie z art. 28 ustawy o ochronie przyrody, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat a z art. 29 tejże ustawy – plan ochrony na 20 lat. Pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszarów specjalnej ochrony ptaków. Dla proponowanego obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty, znajdującego się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, sprawujący nadzór może sporządzić projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat.

W przypadku zmiany granic oznacza to w praktyce, że plany zadań ochronnych lub plany ochrony powinny być sporządzane dla obszarów ptasich ujętych w rozporządzeniu w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków bądź obszarów siedliskowych, które co najmniej zostały przesłane do Komisji Europejskiej po uzyskaniu akceptacji przez Radę Ministrów. Nie ma zatem możliwości wykonania planu dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty w granicach, które nie zostały chociażby przekazane do Komisji Europejskiej. Jeżeli podczas prac nad planem zadań ochronnych/planem ochrony okaże się, że konieczna jest zmiana granic obszaru Natura 2000, to ta zmiana powinna wynikać z ustaleń planu.

W przypadku nowych przedmiotów ochrony prace nad planami zadań ochronnych/planów ochrony powinny być ściśle powiązane z aktualizacją SDF danego obszaru na stronie GDOŚ. Data aktualizacji SDF obszaru stanowi punkt odniesienia przy opracowaniu zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 lub rozporządzenia MŚ ustanawiającego plan ochrony obszaru Natura 2000.

W przypadku usunięcia przedmiotów ochrony obszaru (korekta „in minus”) prace nad planami zadań ochronnych powinny być ściśle powiązane z aktualizacją SDF danego obszaru. Jednakże taka zmiana SDF obszaru będzie wymagała uprzedniej zgody Komisji Europejskiej w przypadku obszarów specjalnej ochrony ptaków albo aktualizacji listy obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty - w drodze decyzji KE, zgodnie z harmonogramem określonym w Tab 1.. W ramach prac związanych z opracowaniem PZO powinno zostać przygotowane odpowiednie uzasadnienie tych zmian w oparciu o dostępne dane naukowe lub zaplanowanie badań, które pozwolą na uzyskanie danych potwierdzających zaistnienie błędu naukowego podczas przygotowywania poprzedniej wersji SDF. Dopiero po akceptacji przez Komisję zmian „in minus” wprowadzone zostaną stosowne zmiany w SDF obszaru i umieszczone na stronie GDOŚ. W praktyce może to oznaczać, że zarządzenie ustanawiające plan zadań ochronnych powstanie wcześniej niż zmiana „in minus” w SDF. W takiej sytuacji zarządzenie powinno odnosić się do obowiązującego zestawu przedmiotów

ochrony (aktualnego SDF), ponieważ nie uzyskano jeszcze zgody KE na zmianę typu „in minus”. Dla przedmiotów ochrony, których usunięcie SDF lub zmiana statusu są opiniowane z Komisją Europejską, jedynym działaniem określonym w zarządzeniu powinna być weryfikacja SDF. W zależności od jakości aktualnej wiedzy naukowej o przedmiotach ochrony weryfikacja będzie oznaczała opracowanie wyczerpującego uzasadnienia zmiany statusu „in minus”, bądź w przypadku braku wiedzy, przeprowadzenie niezbędnych badań, które pozwolą ocenić czy popełniono błąd naukowy. Weryfikacja powinna udzielić odpowiedzi czy uzasadnione jest usunięcie gatunku lub siedliska z SDF obszaru lub zmianę ich oceny na D (nieznacząca populacja/ nieznaczące występowanie).

GENERALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA

Michał Kiełsznia

**Wniosek o wprowadzenie zmian
do dokumentacji obszarów Natura 2000**

Województwo, na terenie którego wprowadzana jest korekta	
Organ składający wniosek	
Osoba do kontaktu	
Data przekazania wniosku	

WNIOSEK DOTYCZY

Zmiany granicy TAK ☐ NIE ☐	Zmiany SDF TAK ☐ NIE ☐	Likwidacji obszaru TAK ☐ NIE ☐
---	---	---

DANE OBSZARU, DLA KTÓREGO WPROWADZANE BĘDĄ ZMIANY

Rodzaj – pOZW/OZW/SOO/OSO	
Kod i nazwa obszaru	
Powierzchnia obszaru	
Region biogeograficzny – ALP/CON	

OPIS WNIOSKOWANYCH ZMIAN

Wnioskodawca	
Zakres zmian	
Referencyjne dane naukowe*	
Uzasadnienie wprowadzenia zmian (w szczególności punkt 4.2 SDF, zgodnie z <i>Instrukcją wypełniania SDF</i>)	
Czy wniosek podlegał opiniowaniu?/Przez kogo?/Uzyskana opinia	

Podpis i pieczęć organu sprawującego nadzór

ZAŁĄCZNIKI DOŁĄCZANE DO WNIOSKU:

- zaktualizowany SDF- wersja ostateczna, gotowa do umieszczenia w bazie danych,
- opis zmienionej granicy obszaru w wersji GIS,
- dane naukowe*,
- opinia wniosku.

* dane naukowe: aktualna inwentaryzacja przyrodnicza, publikacje naukowe, dane niepublikowane spełniające kryteria informacji naukowych, merytoryczna dokumentacja fotograficzna wraz ze współrzędnymi wykonania zdjęcia, mapy z zaznaczonym zasięgiem występowania siedlisk i gatunków.